

Редакція:

27.01.2005

Про затвердження Інструкції з виявлення, локалізації та ліквідації вогнищ карантинних бур'янів

Наказ Міністерства аграрної політики України
від 27 січня 2005 року N 40

Зареєстровано в Міністерстві юстиції України
10 лютого 2005 р. за N 201/10481

Відповідно до [Закону України "Про карантин рослин"](#), постанови Кабінету Міністрів України від 26 травня 2004 року N 672 "Про затвердження Порядку проведення інспектування, огляду, аналізу, обстеження та знезараження підкарантинних матеріалів і об'єктів та їх переліку" та Положення про Державну службу з карантину рослин України, затвердженого [наказом Міністерства аграрної політики України від 11 грудня 2003 року N 439](#), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 29 грудня 2003 року за N 1244/8565, НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Інструкцію з виявлення, локалізації та ліквідації вогнищ карантинних бур'янів, що додається.
2. Головній державній інспекції з карантину рослин України (Супіханов Б. К.) забезпечити подання цього наказу на державну реєстрацію до Міністерства юстиції України.
3. Контроль за виконанням наказу покласти на заступника Міністра Сергеева В. В.

В. о. Міністра

Ю. Я. Лузан

ЗАТВЕРДЖЕНО
наказом Міністерства аграрної

ІНСТРУКЦІЯ **з виявлення, локалізації та ліквідації вогнищ карантинних бур'янів**

1. Загальні положення

Ця Інструкція визначає порядок здійснення комплексу карантинних (фітосанітарних) заходів із виявлення, локалізації і ліквідації вогнищ карантинних бур'янів і є обов'язковою для виконання юридичними та фізичними особами, які займаються вирощуванням, ввезенням, вивезенням, заготівлею, переробкою, перевезенням, зберіганням, реалізацією та використанням підкарантинних матеріалів і об'єктів, та Головним державним інспектором з карантину рослин України, його заступниками, головними державними інспекторами з карантину рослин Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя, їх заступниками і державними інспекторами з карантину рослин (далі - державний інспектор з карантину рослин), які здійснюють державний контроль з карантину рослин та карантинні (фітосанітарні) заходи.

2. Терміни і їх визначення

Наведені нижче терміни вживаються в такому значенні:

Карантинні бур'яни - види бур'янів, які засмічують сільськогосподарські угіддя, луки, пасовища, узбіччя доріг, зростають на всіх типах ґрунтів і завдають значної шкоди сільському господарству та небезпечні для домашніх тварин і здоров'я людини.

Локалізаційні заходи - це здійснення комплексу карантинних заходів, які перешкоджають подальшому поширенню карантинних бур'янів.

Ліквідаційні заходи - це знищення карантинних бур'янів у вогнищах з використанням радикальних механічних, біологічних та інших заходів.

Вогнище карантинного організму - це територія, на якій присутній карантинний організм (помічений чи непомічений).

3. Виявлення вогнищ карантинних бур'янів

3.1. З метою виявлення вогнищ карантинних бур'янів та вжиття своєчасних заходів із локалізації та ліквідації їх вогнищ, державним інспектором з карантину рослин здійснюються обстеження земельних угідь з відбором зразків рослин.

Відповідно до [статті 5 Закону України "Про карантин рослин"](#) перелік карантинних організмів затверджує спеціально уповноважений центральний орган виконавчої

влади з питань аграрної політики. Перелік карантинних бур'янів, які мають карантинне значення в Україні, додається (додаток 1).

3.2. Обстеженню підлягають: сільськогосподарські угіддя, насінницькі підприємства, науково-дослідні та дослідні установи, ботанічні сади, населені пункти, фермерські, особисті селянські господарства та присадибні ділянки, садозахисні лісосмуги та лісосмуги залізниць і шосейних доріг, всі сільськогосподарські культури і насадження, висівання і садіння яких проведене імпортом матеріалом. Також обстежуються території пунктів завезення імпортованих та вітчизняних підкарантинних матеріалів і об'єктів, які надходять із карантинних зон.

3.3. Обстеження проводиться в такі терміни:

на необроблених землях, а також луках і пасовищах - з середини червня до середини серпня;

на посівах зернобобових, технічних, олійних культур - у період стеблуння;

на широкорядних посівах технічних і овочевих культур, в садах і виноградниках, парових полях - перед першою і другою міжрядною обробкою або культивацією пару;

на посівах багаторічних трав - перед першою і другою косовицями.

3.4. Обстеження проводяться з такою періодичністю:

3.4.1. Двічі на рік - у пунктах завезення і вивезення підкарантинних матеріалів і об'єктів.

3.4.2. Щорічно:

у зоні, вільній від карантинних бур'янів, усі сільськогосподарські культури та насадження, висівання та садіння яких проведене насінням і садивним матеріалом, завезеним з районів розповсюдження карантинних бур'янів;

фізичних та юридичних осіб, які займаються вирощуванням насіння та садивного матеріалу для вивозу за межі області та на експорт;

смуги відчуження шосейних доріг і залізниць;

зрошувальні системи в районах, вільних від карантинних бур'янів.

3.4.3. Щоквартально протягом вегетаційного періоду - території підприємств у районах масового поширення карантинних бур'янів.

3.5. Обстеження на виявлення всіх видів карантинних бур'янів проводяться маршрутним методом шляхом проходження двома діагоналями і чотирма боками ділянки, що обстежується. Особливо уважно обстежують боки, які межують з дорогами.

3.6. Денна норма для одного обстежувача: на посівах злакових - 60 - 100 га; посівах просапних - 90 - 100 га; посівах сої, травах - 50 - 70 га; парових полях і необроблених землях - 100 - 150 га; в садах і виноградниках - 30 - 40 га.

3.7. Огляд насіння, зернонасінневих пунктів, переробних підприємств та місць зберігання садивного матеріалу здійснюється з відбором зразків для проведення аналізу.

3.8. Під час обстеження земельних угідь гербаризують всі невизначені рослини та насіння.

3.9. Зібраним зразкам присвоюють етикетку (додаток 2) і відсилаються до карантинних лабораторій для уточнення видової належності бур'яну.

3.10. Після обстеження державний інспектор з карантину рослин складає акт обстеження на виявлення карантинних бур'янів (далі - акт) (додаток 3). Акт підписується юридичною чи фізичною особою та державним інспектором з карантину рослин, а у разі взаємодії з державними органами, що визначені [статтею 7 Закону України "Про карантин рослин"](#), представниками цих органів.

Акт складається в трьох примірниках: один - залишається у особи, другий - у державного інспектора з карантину рослин, третій - у разі взаємодії з державними органами, що визначені [статтею 7 Закону України "Про карантин рослин"](#), залишається у його представника.

4. Запровадження карантинного режиму

4.1. Порядок запровадження карантинного режиму визначений у [статті 9 Закону України "Про карантин рослин"](#).

4.2. У разі встановлення фітосанітарною експертизою наявності карантинного бур'яну державний інспектор з карантину рослин негайно повідомляє Державну інспекцію з карантину рослин Автономної Республіки Крим, області, міст Києва та Севастополя.

4.3. Після виявлення вогнища державний інспектор з карантину рослин разом із фізичною чи юридичною особою або/та при взаємодії з представниками державних органів, що визначені [статтею 7 Закону України "Про карантин рослин"](#), організовує здійснення необхідних заходів щодо проведення додаткових обстежень з метою уточнення площ, засмічених карантинним бур'яном, та ареалу карантинного організму.

4.4. Додаткові обстеження сільськогосподарських угідь проводяться методом шеренги на відстані: в суцільних посівах - 3 - 5 м; у просапних посівах трав, на оброблених землях - 7 - 10 метрів.

4.5. Відповідно до частини першої [статті 9 Закону України "Про карантин рослин"](#) у разі виявлення карантинних організмів карантинний режим запроваджується: в межах декількох областей Кабінетом Міністрів України за поданням Головного державного інспектора з карантину рослин України; на території Автономної Республіки Крим, області, декількох районів, району, населеного пункту чи території окремого господарства - відповідною Радою міністрів Автономної Республіки Крим, місцевою державною адміністрацією за поданням відповідно головних державних інспекторів з карантину рослин України, державних інспекторів з карантину рослин.

Карантинний режим запроваджується протягом доби з моменту виявлення карантинного організму.

4.6. У поданні про запровадження карантинного режиму обов'язково повинні зазначатись: обставини, що спричинили запровадження карантинного режиму; межі карантинної зони, на якій запроваджується карантинний режим; час, з якого запроваджується карантинний режим, а також карантинні заходи, що здійснюються в карантинній зоні, та органи, що їх здійснюють.

4.7. Орган, який прийняв рішення про запровадження карантинного режиму, протягом доби повідомляє про це осіб, що розташовані або проживають у карантинній зоні.

5. Локалізація та ліквідація вогнищ карантинних бур'янів

5.1. На території з карантинним режимом здійснюється комплекс спеціальних карантинних заходів, спрямованих на знищення вогнищ карантинних бур'янів та запобігання подальшому їх розповсюдженню.

5.2. Юридичні та фізичні особи зобов'язані сприяти державним інспекторам з карантину рослин у виконанні карантинних (фітосанітарних) заходів та ліквідації вогнищ карантинних бур'янів.

5.3. Державний інспектор з карантину рослин відповідно до законодавства вживає термінових заходів для локалізації та ліквідації карантинних організмів, запобігання їх поширенню.

5.4. Використання та вивезення підкарантинних матеріалів та об'єктів з карантинної зони у випадках виявлення карантинних бур'янів допускається спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади з питань аграрної політики відповідно до законодавства.

5.5. Відповідно до частини четвертої [статті 10 Закону України "Про карантин рослин"](#) місцеві державні адміністрації, власники (уповноважені ними органи) морських і річкових портів (пристаней), залізничних станцій, аеропортів (аеродромів), підприємств поштового зв'язку, автовокзалів (автостанцій), посадові особи митниць та пунктів пропуску на державному кордоні України, на шосейних шляхах повинні сприяти державним інспекторам з карантину рослин у здійсненні карантинних заходів.

Не допускати вивезення, ввезення, перевезення в межах країни підкарантинних матеріалів і об'єктів без супроводження карантинними сертифікатами.

5.6. У районах поширення карантинних бур'янів юридичні та фізичні особи зобов'язані суворо дотримуватись карантинних вимог на своїх територіях та на територіях своїх структурних підрозділів при транспортуванні, зберіганні, переробці та реалізації насіння і садивного матеріалу, на який розповсюджуються карантинні обмеження щодо карантинних бур'янів.

5.7. Категорично забороняється:

5.7.1. Висівати засмічене карантинними бур'янами насіння сільськогосподарських культур;

5.7.2. Використовувати ділянки у карантинних зонах для отримання садивного матеріалу культурних та природних рослин;

5.7.3. Проводити міжгосподарський обмін засміченого садивного матеріалу;

5.7.4. Використовувати для посіву насіння з полів тих підприємств, де виявлені вогнища карантинних бур'янів, а також із засмічених партій без проведення додаткового очищення;

5.7.5. Зберігати зерно, засмічене насінням карантинних бур'янів, спільно з незасміченими партіями;

5.7.6. Вивозити засмічену продукцію (сіно, солому, полову, зерно і зерновідходи) за межі вогнища карантинного організму без карантинного сертифіката, виданого органами Державної служби з карантину рослин України;

5.7.7. Використовувати на корм тваринам зерновідходи, які містять насіння карантинних бур'янів, без запарювання або розмелення до часток розміром не більше 1 мм (непридатні до споживання відходи, засмічені насінням карантинних бур'янів, знищують);

5.7.8. Використовувати мішкотару, транспортні засоби, інвентар, склади з-під засміченого зерна без механічної обробки;

5.7.9. Залишати на узбіччях доріг, на необроблюваних землях, навколо посівів, багаторічних насаджень та інших місць вогнища карантинних бур'янів;

5.7.10. Пропускати воду каналами, засміченими карантинними бур'янами, без використання необхідних спеціальних відстійників для відловлювання насіння бур'янів;

5.7.11. Використовувати ґрунт з-під карантинних ділянок для набивання парників;

5.7.12. Вивозити на поля неперепрілий гній, одержаний при використанні кормів та підстилки, засмічених карантинними бур'янами;

5.7.13. Вивозити і реалізовувати імпордне та вітчизняне насіння, завезене з інших районів країни, без перевірки в державних інспекціях з карантину рослин Автономної Республіки Крим, областей, міст Києва та Севастополя, незалежно від наявності документів на їх якість.

5.8. Для боротьби з карантинними бур'янами використовується асортимент гербіцидів відповідно до Переліку пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні, який передбачений [пунктом 35 постанови Кабінету Міністрів України від 04.03.96 N 295 "Про затвердження Порядку проведення державних випробувань, державної реєстрації та перереєстрації, видання переліків пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні"](#).

5.9. Юридичні та фізичні особи, винні в порушенні законодавства про карантин рослин, несуть відповідальність відповідно до закону.

6. Скасування карантинного режиму

6.1. Після проведення комплексу встановлених карантинних заходів і повної ліквідації вогнищ карантинних бур'янів державний інспектор з карантину рослин продовжує проводити спостереження за вогнищем наступні п'ять років.

6.2. У разі виявлення рецидивів вогнищ карантинних бур'янів державний інспектор з карантину рослин організовує здійснення усього комплексу карантинних заходів до повного знищення вогнища.

6.3. Після повної ліквідації вогнищ карантинних бур'янів і за умови відсутності нових вогнищ протягом наступних п'яти років державний інспектор з карантину рослин готує подання про скасування карантинного режиму.

6.4. У поданні про скасування карантинного режиму обов'язково зазначаються:

6.4.1. Підстава та обґрунтування щодо скасування карантинного режиму;

6.4.2. Площа або територія, де скасовується карантинний режим.

6.5. Карантинний режим скасовується за поданням державного інспектора з карантину рослин.

6.6. Орган, який прийняв рішення про скасування карантинного режиму, протягом доби повідомляє про це осіб, що розташовані або проживають у карантинній зоні.

Головний державний інспектор
з карантину рослин України

Б. К. Супіханов

Додаток 1
до пункту 3.1 Інструкції з виявлення,
локалізації та ліквідації вогнищ
карантинних бур'янів

ПЕРЕЛІК КАРАНТИННИХ БУР'ЯНІВ, ЯКІ МАЮТЬ КАРАНТИННЕ ЗНАЧЕННЯ В УКРАЇНІ

Перелік карантинних бур'янів, обмежено розповсюджених на території України:

Амброзія полинолиста;

Гірчак рожевий (повзучий);

Повитиці (всі види);

Ценхрус якiрцевий (малоквiтковий).

Б. К. Супіханов

Додаток 2
до пункту 3.9 Інструкції з виявлення,
локалізації та ліквідації вогнищ
карантинних бур'янів

ЕТИКЕТКА
(для гербарію карантинних бур'янів)

1. Автономна Республіка Крим, область _____
2. Район _____
3. Місто, селище, село _____
4. Назва юридичної, фізичної особи _____
5. Культура, сорт _____
6. Обстежено (га) _____, заражено (га) _____
7. Походження насіння або садивного матеріалу

8. Дата відбору зразків "___" _____ 20__ р.
9. Відібрано зразків (шт.) _____

Юридична,	фізична	особа
(підпис)		(ініціали, прізвище)

Державний інспектор
з карантину рослин

(підпис) (ініціали, прізвище)

Державний інспектор
з карантину рослин

(підпис) (ініціали, прізвище)

Головний державний інспектор
з карантину рослин України

Б. К. Супіханов